

W nowej roli

Miesięcznik
Rolniczy

ISSN 2300-4487
Nr 8 (112) sierpień 2020

POWSZECHNY SPIS ROLNY

ROZPOCZYNA SIĘ JUŻ 01.09.

Spiszmy się,
jak na rolników
przystało!

Powszechny Spis Rolny 2020

- od 1 września do 30 listopada

Spis treści

Aktualności

Konkurs na najlepsze

Gospodarstwo agroturystyczne

.....str. 3

Zwrot podatku akcyzowego

.....str. 3

Specjalista doradza

Immisje sąsiedzkie

.....str. 4

Pamiętaj o zachowaniu zasad bhp podczas prac polowych

.....str. 5

Samorząd rolniczy

Działania izby rolniczej

.....str. 6-7

Temat numeru

Powszechny Spis Rolny 2020

.....str. 8-9

Dobre praktyki w rolnictwie

Pszenica orkisz

.....str. 10-11

Platforma Sygnalizacji Agrofagów

.....str. 12

Bieda w ulach

.....str. 13

Ubezpieczajmy się u siebie

Bezpieczna podróż

.....str. 14

Informacje z rynku „Zjazdowa”

Malina

.....str. 15

Smaki i pasje z regionu

Rabat Rolniczy

.....str. 16

Miesięcznik Rolniczy

Redakcja: Materiały do gazety

Sylwia Skulimowska – 604 627 197

sylwia.skulimowska@izbarolnicza.lodz.pl

Reklama: Piotr Kociołek – 692 467 000

piotr.kociolek@wp.pl

Zdjęcie na okładce: Urząd Statystyczny
oraz artykuł tematyczny str. 8-9

Redakcja i wydawca nie ponoszą odpowiedzialności za treść tekstów i reklam dostarczonych przez instytucje współpracujące. Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów i zastrzega sobie prawo ich skracania, redagowania i umieszczania na stronie www.izbarolnicza.lodz.pl

Nakład: 10 000 egz. ISSN 2300 - 4487

Wydawca: SAM-ROL Sp. z o. o.,
ul. Beskidzka nr 124, 91-610 Łódź,
tel. 42 632 70 21

Projekty i druk:
www.tagraf.pl

Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego
ul. Beskidzka nr 124, 91-610 Łódź
tel. 42 632-70-21 fax 42 632-70-31,
www.izbarolnicza.lodz.pl, info@izbarolnicza.lodz.pl

Izba Rolnicza
Województwa Łódzkiego

Biura Powiatowe	Przewodniczący/ Delegat	Adres biura	Telefon/@
Bełchatów	Piotr Kociołek Janusz Frydrychowski	Urząd Gminy ul. Kościuszki 13 97-400 Bełchatów	511 124 504 bpbełchatow@izbarolnicza.lodz.pl
Brzeziny	Eugeniusz Supera Dorota Kołodziejczyk	UG Brzeziny ul. Sienkiewicza 16 A 95-060 Brzeziny	510 474 851 bpbrzeziny@izbarolnicza.lodz.pl
Kutno	Włodzimierz Jaworski Andrzej Górczyński	ul. Podrzeczna 18 99-300 Kutno, pok. 117	510 474 825 bpkutno@izbarolnicza.lodz.pl
Łask	Bronisław Węglewski Iwona Mamzer	ul. Narutowicza 17 98-100 Łask	510 474 871 bpłask@izbarolnicza.lodz.pl
Łęczyca	Zbigniew Marczak Krzysztof Ogórek	ul. Przedrynek 2, parter 99-100 Łęczyca	510 474 725 bpłeczyca@izbarolnicza.lodz.pl
Łowicz	Roman Wodzyński Waldemar Wojciechowski	ul. Starościńska 1 99-400 Łowicz, pok. 213	510 474 800 bpłowicz@izbarolnicza.lodz.pl
Łódź-Wschód	Michał Owczarek Marcin Derach	ul. Beskidzka nr 124 91-610 Łódź, pok. 2	510 474 874 bplodz-wsch@izbarolnicza.lodz.pl
Opoczno	Marian Kacprzak Krzysztof Juszyński	Starostwo Powiatowe ul. Kwiatowa 1a 26-300 Opoczno, pok. C16	510 474 870 bpopoczno@izbarolnicza.lodz.pl
Pabianice	Grzegorz Antoniewski Jan Chojecki	ul. Piłsudskiego 34 95-200 Pabianice	510 474 865 bpbabianice@izbarolnicza.lodz.pl
Pajęczno	Paweł Sikora Jarosław Gasiński	ul. 1 Maja 13/ 15 98-330 Pajęczno, pok. 14	510 474 813 bppajeczno@izbarolnicza.lodz.pl
Piotrków Tryb.	Janusz Terka Szymon Bogusławski	Starostwo Powiatowe Al. 3 Maja 33 97-300 Piotrków Tryb.	510 474 861 bpiotrkow@izbarolnicza.lodz.pl
Poddębice	Ewa Bednarek Leszek Chmielecki	GS Samopomoc Chłopska ul. Kaliska 3/5 99-200 Poddębice	510 474 725 bppoddębice@izbarolnicza.lodz.pl
Radomsko	Andrzej Komala Andrzej Gruszczyński	ul. Kościuszki 6 97-500 Radomsko, pok. 210	510 474 801 bpradomsko@izbarolnicza.lodz.pl
Rawa Maz.	Sylwester Libera Małgorzata Rosa	ul. Kościuszki 5 96-200 Rawa Maz., pok. 58	510 474 850 bprawa@izbarolnicza.lodz.pl
Sieradz	Jan Kołodziejczyk Jerzy Wróbel	Starostwo Powiatowe Plac Wojewódzki 3 98-200 Sieradz, pok. 309	511 124 538 bpsieradz@izbarolnicza.lodz.pl
Skierniewice	Jacek Ossowicz Roman Rosiński	ul. Konstytucji 3 Maja 6 96-100 Skierniewice	510 474 841 bpskierniewice@izbarolnicza.lodz.pl
Tomaszów Maz.	Dariusz Kowalczyk Paweł Rochala	ul. Św. Antoniego 41 97-200 Tomaszów Maz., pok. 20	510 474 862 bptomaszow@izbarolnicza.lodz.pl
Wieluń	Krzysztof Wróbel Zbigniew Szudlarek	ul. Palestrancka 5/4 98-300 Wieluń	510 474 804 bpwielun@izbarolnicza.lodz.pl
Wieruszów	Jerzy Karsznia Adam Ciećka	ul. Waryńskiego 14 98-400 Wieruszów	510 474 804 bpwieruszow@izbarolnicza.lodz.pl
Zduńska Wola	Zenon Kowalski Krzysztof Nowak	ul. Ceramiczna 10 98-220 Zduńska Wola	510 474 793 bpzdunska.wola@izbarolnicza.lodz.pl
Zgierz	Jerzy Kuzański Adam Michaś	MPGK w Zgierzu ul. Łęczycka 24 95-100 Zgierz	510 474 738 bpzgierz@izbarolnicza.lodz.pl

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH

T U W

Nazwa Placówki	Adres biura	Telefon
Biuro Regionalne w Łodzi	91-342 Łódź ul. Swojska 4	42/640-68-53, 640-68-54 lodz@tuw.pl
Oddział w Piotrkowie Tryb.	97-300 Piotrków Trybunalski ul. Kostromska 37	44/649-69-29, 649-69-80 piotrkowtrybunalski@tuw.pl
Oddział w Bełchatowie	97-400 Bełchatów ul. Wojska Polskiego 27 A	44/633-01-03 bełchatow@tuw.pl
Oddział w Skierniewicach	96-100 Skierniewice ul. Jagiellońska 4	46/832-30-00, 832-36-49 skierniewice@tuw.pl
Oddział w Łowiczu	99-400 Łowicz ul. Zduńska 51	46/837-00-79 łowicz@tuw.pl
Oddział w Kutnie	99-300 Kutno ul. Zduńska 9	24/254-17-00 kutno@tuw.pl
Oddział w Sieradzu	98-200 Sieradz, ul. Rynek 19	43/822-33-99 fax: 822-38-68 sieradz@tuw.pl
Oddział w Łęczycy	99-100 Łęczyca, ul. Przedrynek 8	24/721-01-61 leczyca@tuw.pl
Oddział w Radomsku	97-500 Radomsko, ul. Piłsudskiego 4	44/683-51-05, 683-21-27 radomsko@tuw.pl

Konkurs na najlepsze gospodarstwo agroturystyczne!

Województwo Łódzkie - Jednostka Regionalna Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich informuje, że organizuje wojewódzki konkurs na najlepsze gospodarstwo agroturystyczne „Weekend na wsi”. Główną ideą kon-

kursu jest wyłonienie najlepszych gospodarstw agroturystycznych w regionie oraz popularyzacja wypoczynku na wsi. Przedsięwzięcie ma na celu zwrócenie uwagi turystów na szerokie możliwości, jakie stwarzają obszary wiejskie. Konkurs to doskonała okazja do wypromowania i zachęcenia do skorzystania z ofert turystycznych lokalnych gospodarstw. Wszystkie niezbędne informacje dostępne są na stronach internetowych www.lodzkie.pl oraz www.lodzkie.ksow.pl.

Zgłoszenia należy przesyłać do 31 sierpnia 2020 roku.

Zapraszamy do udziału!

Zwrot podatku akcyzowego - II termin

Od 3 sierpnia 2020 do 31 sierpnia 2020 każdy rolnik, który chce odzyskać część pieniędzy wydanych na olej napędowy używany do produkcji rolnej, musi złożyć odpowiedni wniosek do wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, w zależności od miejsca położenia gruntów rolnych, wraz z fakturami vat (lub ich kopiami) stanowiącymi dowód zakupu oleju napędowego w okresie od 1 lutego 2020 r. do 31 lipca 2020 r. w ramach limitu zwrotu podatku określonego na 2020 rok.

Limit zwrotu podatku akcyzowego w 2020 r. wynosi:

- 100 zł * ilość użytków rolnych oraz
- 30 zł * średnia roczna liczba DJP

Pieniądze wypłacane będą w terminie 1 – 30 października 2020 r. gotówką w kasie urzędu gminy lub miasta, albo przelewem na rachunek bankowy podany we wniosku.

Procedura i warunki ubiegania się o zwrot podatku akcyzowego

- Za producenta rolnego uznaje się osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej, będącą posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym.

- Za gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów ustawy o podatku rolnym uważa się obszar gruntów sklasyfikowanych w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne lub jako grunty zadrzewione lub zakrzewione na użytkach rolnych o powierzchni przekraczającej 1 ha lub 1 ha przeliczeniowy, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza.

- W przypadku, gdy grunty gospodarstwa rolnego stanowią przedmiot współposiadania, zwrot podatku akcyzowego przysługuje temu współposiadaczowi, co do którego pozostali współposiadacze wyrazili pisemną zgodę (zgodą będzie wyrażona we wniosku i nie dotyczy współmałżonków).

- W przypadku, gdy producent rolny podlega wpisowi do KRS we wniosku, o którym mowa w punkcie 1 podaje numer z tego rejestru. Wzór wniosku o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej został ogłoszony w drodze rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 grudnia 2018 roku w sprawie wzoru wniosku o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (Dz.

U. poz. 2466) i jest również dostępny na stronach internetowych urzędów gmin, urzędów wojewódzkich, ośrodków doradztwa rolniczego oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (www.minrol.gov.pl), a także udostępniony w urzędach gmin do kopiowania. Na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi jest również dostępny edytowany formularz wniosku o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej.

- Faktura powinna spełniać wymogi określone w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatkach od towarów i usług (Dz. U. z 2018 r. poz. 2174, z późn. zm.). Kwota zwrotu podatku akcyzowego ustala się jako iloczyn ilości oleju napędowego zakupionego do produkcji rolnej, wynikającej z faktur VAT oraz stawki zwrotu do 1 litra określanej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 27 listopada 2018 r. w sprawie stawki zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej na 1 litr oleju w 2020 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 2313), z tym, że kwota zwrotu podatku nie może być wyższa niż suma: 1) kwoty stanowiącej iloczyn stawki zwrotu na 1 litr oleju napędowego (1,00 zł/l, liczby 100 oraz powierzchni użytków rolnych będących w posiadaniu lub współposiadaniu producenta rolnego, wskazanej w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne według stanu na dzień 1 lutego danego roku, oraz 2) kwoty stanowiącej iloczyn stawki zwrotu podatku na 1 litr oleju napędowego (1,00 zł/l), liczby 30 oraz średniej rocznej liczby dużych jednostek przeliczeniowych bydła będącego w posiadaniu producenta rolnego w roku poprzedzającym rok, w którym został złożony wniosek o zwrot podatku. Przy ustalaniu w/w limitu nie uwzględnia się gruntów gospodarstw rolnych, na których zaprzestano produkcji rolnej oraz gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza w rozumieniu przepisów o podatku rolnym.

- Wójt, burmistrz (lub prezydent miasta) wydaje decyzje ustalającą wysokość zwrotu podatku akcyzowego w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku.

- Wypłata producentom rolnym zwrotu podatku akcyzowego nastąpi terminie 1-30 października 2020 roku w przypadku złożenia wniosku w drugim terminie, gotówką w kasie urzędu gminy lub miasta, albo przelewem na rachunek bankowy podany we wniosku.

Źródło: MRiRW

Szanowni Państwo,

Oddajemy kolejny już sierpniowy numer miesięcznika w „Nowej Roli”, pisma samorządu rolniczego. Zapraszam do zapoznania się z jego treścią. Wyrażam przekonanie, że każdy z czytelników znajdzie w nim coś interesującego dla siebie. Zakończyliśmy prawie żniwa. Wbrew pesymistycznym prognozom z okresu wiosennego – zbiory okazały się dobre. Jedyne niepokojące zjawisko to niska cena za nasze produkty, która pomimo ciągłego wzrostu cen środków produkcji niestety nie jest adekwatna do kosztów wytworzenia. Nie chodzi tu tylko o ceny zbóż, rzepaku ale także owoców (wiśnie, agrest inne owoce miękkie) ale także niektórych warzyw (ogórki gruntowe).

Z dniem 31 sierpnia 2020r. upływa termin składania wniosków o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie paliwa rolniczego. We wrześniu br. Rozpoczyna się powszechny spis rolny. Zachęcam wszystkich rolników do udziału. „Spiszmy się jak na rolników przystało”.

Życzę wszystkim rolnikom satysfakcji z wykonywanej pracy, a samorząd rolniczy będzie Was godnie reprezentował.

Bronisław Węglowski

Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

Immisje sąsiedzkie

Immisje to działania właściciela na swoim gruncie, które zakłócają korzystanie z gruntów sąsiednich. Artykuł 144 k.c. mówi, iż właściciel nieruchomości powinien „powstrzymać się od działań, które by zakłócały korzystanie z nieruchomości sąsiednich ponad przeciętną miarę, wynikającą ze społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości i stosunków miejscowych”. Pojęciem nieruchomości sąsiedniej najczęściej określa się nieruchomość, która bezpośrednio graniczy z inną, ale także nieruchomość, która znajduje się w obrębie szkodliwego wpływu.

Immisje są dzielone na bezpośrednie i pośrednie. Te pierwsze dotyczą sytuacji, w których dochodzi do bezpośredniego i zamierzonego naruszenia cudzej własności (na przykład gdy sąsiad odprowadza wodę deszczową na teren, który przylega do jego działki). Immisje bezpośrednie są zawsze zakazane. Stosuje się wobec nich roszczenie negatoryjne, o którym mowa poniżej, bez jakichkolwiek ograniczeń.

Natomiast immisje pośrednie z reguły nie są celowe. Zakłócający zazwyczaj nie ma świadomości, że jego zachowanie jest nadmierne i w związku z tym niezgodne z prawem.

Immisje pośrednie i bezpośrednie dzielą się na materialne i niematerialne. Materialne mają bardziej **fizyczny** i mierzalny charakter; dotyczą działań, w wyniku których powstają uciążliwe hałasy czy zapachy. Immisje **niematerialne** obejmują działania, które nie mają fizycznego i trwałego charakteru, mają natomiast **negatywny wpływ na psychikę**. Najprostszym sposobem rozwiania immisji jest zawarcie porozumienia i wypracowanie warunków współżycia, które satysfakcjonowałyby obydwie strony. Gdy staje się to niemożliwe należy wezwać sąsiada do zaniechania naruszeń i naprawienia szkód pod rygorem skierowania sprawy na drogą sądową. W przypadku sytuacji, które są objęte sankcjami karnymi, można na miejsce wezwać policję. Ostatnim instrumentem jest wystąpienie do sądu z roszczeniem negatoryjnym o zaniechanie naruszeń i przywrócenie stanu zgodnego z prawem. Tego rodzaju spory z reguły nie są łatwe do rozstrzygnięcia i trwają wiele lat. Po stronie poszkodowanego spoczywa bowiem konieczność udowodnienia, że działania podejmowane przez sąsiada rzeczywiście wykraczają ponad przeciętną miarę. Że w ich wyniku nie może w sposób niezakłócony korzystać z własnej nieruchomości. Sposoby na dostarczenie dowodów są różne; dokonanie pomiarów, powołanie biegłego, powołanie świadków, żądanie wizji lokalnej z udziałem sądu.

Należy zauważyć, że prawo nie zabrania każde-

go działania, które powoduje zakłócenia w korzystaniu z sąsiedniej nieruchomości, a jedynie takie, które wykracza ponad przeciętną miarę – i to zarówno odnośnie społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości, jak i stosunków miejscowych. To pierwsze kryterium dotyczy zapisów zawartych w planie miejscowym, decyzji o warunkach zabudowy lub w innych decyzjach administracyjnych. Natomiast stosunki miejscowe odnoszą się do konkretnego miejsca i czasu, a zatem inne dotyczą np. obszarów wiejskich, a inne miejskich. W związku z tym dane działanie na jednym terenie może zostać uznane za normalne, a na innym przekroczyć przeciętną miarę. Sprawa staje się łatwiejsza do rozstrzygnięcia, gdy wynika z wykorzystywania nieruchomości niezgodnie z jej przeznaczeniem (np., gdy na działce przeznaczonej pod zabudowę jednorodziną powstaje zakład produkcyjny). Gdy ustalamy społeczno-gospodarcze przeznaczenie nieruchomości, powinniśmy brać pod uwagę obydwie nieruchomości, czyli tę, która jest dotknięta immisjami, jak i tę, która zakłócenia emituje. Dozwolone, więc będą takie zakłócenia, które wynikają z normalnej eksploatacji nieruchomości, która je emituje, i nie zakłócają normalnej eksploatacji nieruchomości, która ich doznaje.

Rozstrzygane w oparciu o przepisy dotyczące immisji są także kwestie, co do sposobu urzędzenia i korzystania z granicy i znajdujących się na niej rzeczy.

Generalna zasada jest taka, iż właściciele nieruchomości sąsiadujących ze sobą obowiązani są do współdziałania w ustaleniu granicy i utrzymywaniu znaków granicznych. Powinni również wspólnie ponosić koszty rozgraniczenia i utrzymywania znaków granicznych. Powinni się również dzielić na przykład owocami, które rodzi drzewo znajdujące się w granicy. Jest to jedynie domniemanie, a więc jeżeli któryś z sąsiadów twierdzi odmiennie, może wnosić o odmiennie uregulowanie zasad korzystania z granicznych urządzeń. Współwłaściciele mogą się również

umówić, co do sposobu ich utrzymywania, że każdy z nich samodzielnie korzysta z połowy ogrodzenia i na własny koszt połowę ogrodzenia utrzymuje. Jeżeli w granicy znajduje się mur, płot, miedza, rów lub nawet drzewa lub krzewy, to uważa się, iż ewentualne koszty ich utrzymania powinni ponosić wspólnie i w częściach równych właściciele nieruchomości, w których granicy znajdują się te przedmioty

Oprócz problemów związanych z granicą, pojawiają się dosyć często problemy związane z krzewami lub drzewami, które przerastają granicę nieruchomości.

Ogólną zasadą prawa cywilnego jest, iż właściciel gruntu jest również właścicielem znajdujących się na gruncie rzeczy trwale z nim związanych, a więc przykładowo domu, budynków gospodarczych, garażu murowanego (ale nie blaszanego lub kiosku), roślin, krzewów i drzew. Wyjątki szczegółowo określa ustawa. Własność gruntu rozciąga się także na przestrzeń powietrzną znajdującą się nad granicami działki i tę kwestię także reguluje prawo. Może bowiem obciąć i zachować dla siebie korzenie przechodzące z sąsiedniego gruntu. Może podobnie obciąć i zachować dla siebie gałęzie i owoce zwieszające się z sąsiedniego gruntu, jednakże w tym wypadku ma obowiązek wyznaczyć sąsiadowi odpowiedni termin do ich samodzielnego usunięcia. W tym celu sąsiad może wejść na nieruchomość „naruszoną”. Jeżeli drzewa lub inne rośliny przerastają na grunt sąsiedni, ich właściciel sam powinien poprosić o umożliwienie wejścia na sąsiedni grunt, aby je przyciąć lub zebrać owoce. Nie można odmówić właścicielowi tego prawa. Jeżeli spowoduje przez to szkody w nieruchomości sąsiedniej, przykładowo zniszczy trawnik, rabatki, powinien te szkody naprawić na własny koszt. Owoce, które wiszą na drzewie są własnością właściciela drzewa, ale te, które spadły z krzewu lub drzewa stają się własnością właściciela gruntu, na które spadły. Jeżeli spadły na sąsiedni grunt przestają być własnością właściciela gruntu.

Iwona Ratajczyk

Oddział Regionalny Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Łodzi apeluje: Pamiętaj o zachowaniu zasad bhp podczas prac polowych!

MĄDRZE POSTĘPUJESZ WYPADKU NIE SPOWODUJESZ

Trwa okres nasilonych prac polowych. Prace podczas żniw i prac późniejszych często wykonywane są w zmęczeniu i w pośpiechu, które sprzyjają utracie uwagi. Zmienne warunki pogodowe dodatkowo zwiększają ilość zagrożeń przy pracy rolniczej. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w roku 2020 prowadzi akcję „Mądrze postępujesz, wypadku nie spowodujesz”. Ma ona na celu ograniczenie zagrożeń wypadkowych podczas użytkowania ciągników, maszyn i urządzeń rolniczych. Wypadki takie zwykle powodują najgroźniejsze urazy.

W I półroczu roku 2020 w województwie łódzkim zgłoszono 446 wypadków przy pracy rolniczej, tj. o 123 zdarzenia mniej niż w I półroczu roku 2019 (spadek o 21,6% w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego). Mimo dużego spadku liczby zdarzeń należy pamiętać, że każdy wypadek to ból i cierpienie poszkodowanego i jego rodziny, długa rekonwalescencja i wymierne straty dla prowadzonego gospodarstwa.

Przypominamy podstawowe zasady bhp, które mogą uchronić przez wypadkiem:

- każda maszyna rolnicza powinna być używana zgodnie z jej przeznaczeniem.
- wszystkie fabryczne osłony maszyn i urządzeń powinny być zamontowane na swoich miejscach, a uszkodzone osłony należy niezwłocznie wymienić na nowe. Osłony zdjęte na czas naprawy lub konserwacji powinny być zamontowane niezwłocznie po zakończeniu prac naprawczych.
- maszyny rolnicze powinny dołączać do ciągnika jedna osoba, zaznajomiona z instrukcją ich obsługi.
- przed uruchomieniem maszyny należy każdorazowo

wo skontrolować sprawność elementów i podzespołów stwarzających potencjalne zagrożenie dla obsługi, w szczególności wszelkich przekładni, końcówek wałów, czopów, sprzęgieł oraz urządzeń zabezpieczających i ostrzegawczych, a więc wszelkich osłon, świateł i hamulców.

- przed rozpoczęciem pracy maszyną rolniczą należy upewnić się, że w jej pobliżu nie ma żadnych niepowołanych osób, a zwłaszcza dzieci, które nie zawsze zdają sobie sprawę z niebezpieczeństw związanych z zabawą na terenie gospodarstwa.

- do pracy z wykorzystaniem maszyn i narzędzi rolniczych należy zakładać ubrania przylegające do ciała, bez zwisających lub luźnych elementów, które mogłyby zostać pochwycone przez elementy mechaniczne. Należy starannie zawiązywać obuwie robocze, które powinno być wyposażone w podeszwę zmniejszającą ryzyko poślizgu i wzmocniony nosek zabezpieczającym palce.

- maszyny rolnicze należy utrzymywać w czystości, elementy elektryczne należy często oczyszczać z kurzu i pyłu, aby zapobiec zagrożeniom pożarowym.

- nie należy przewozić ludzi na pracujących lub transportowanych maszynach, chyba że producent dopuszcza taką możliwość, a maszyny są wyposażone w siedziska dla pasażerów.

- koła i pasy napędowe, przekładanie, wały przegubowo-teleskopowe oraz końcówki wałów muszą bezwzględnie posiadać komplet osłon.

- maszyny przemieszczające się po drogach publicznych powinny znajdować się w konfiguracji transportowej.

- niedozwolona jest praca prowizorycznie naprawianymi maszynami.

przed oddaleniem się od ciągnika lub maszyny należy każdorazowo odpowiednio zabezpieczyć sprzęt, np. maszynę zawieszoną na ciągniku trzeba całkowicie opuścić, następnie można wyłączyć silnik i wyjąć kluczyk ze stacyjki.

- w celu uniknięcia samoczynnego przetoczenia, wszystkie maszyny i przyczepy w czasie postoju powinny być zabezpieczane klinami podłożonymi pod koła.

- dołączanie i odłączanie wałów przegubowo-teleskopowych można wykonywać tylko przy wyłączonym napędzie wałka odbioru mocy, wyłączonym silniku ciągnika i po wyjęciu kluczyka ze stacyjki.

- wszystkie ruchome części mechaniczne muszą być systematycznie smarowane i sprawdzane pod kątem sprawności. Zatarte łożyska są bardzo częstą przyczyną pożarów kombajnów czy pras do słomy.

- maszyny i pojazdy należy zaopatrzyć w podręczny sprzęt gaśniczy na wypadek pożaru.

Równie ważna co stan maszyn i urządzeń jest forma psychofizyczna rolnika. Praca w stresie, zmęczeniu lub przy niedyspozycji zdrowotnej dodatkowo zwiększa ryzyko wypadku przy pracy rolniczej. Prosimy zatem wszystkich rolników o zachowanie szczególnej ostrożności podczas pracy z maszynami rolniczymi oraz o stosowanie zasad bezpiecznej pracy.

Pomocą rolnikom służą pracownicy prewencji z Placówek Terenowych KRUS, którzy w okresie od lipca do września prowadzą wizytacje prac polowych. Podczas wizytacji zwracają uwagę na stan maszyn i urządzeń rolniczych. Mogą wskazać elementy niebezpieczne, a także doradzić, jak w bezpieczny sposób wykonywać prace polowe.

Wypadki należy zgłaszać bezzwłocznie do placówek KRUS

Wypadki, które wydarzą się w najbardziej „gorącym” okresie żniw, bywają zgłaszane do KRUS dopiero jesienią, choć powinny być zgłoszone jak najszybciej. Nie należy czekać ze zgłoszeniem wypadku do zakończenia leczenia. Przypominamy, że zgłoszenia wypadku przy pracy rolniczej powinien dokonać poszkodowany lub inna osoba, **niezwłocznie po zaistnieniu zdarzenia**. Można tego dokonać osobiście, telefonicznie, za pośrednictwem poczty lub drogą elektroniczną (e-mailem) we wszystkich placówkach terenowych KRUS. Nie ma konieczności osobistego stawienia się w Placówce Terenowej, by zgłosić wypadek. Wystarczy wykonać telefon do jednostki, w której podlega się ubezpieczeniu społecznemu rolników. Dalsze formalności zostaną wykonane w miejscu zamieszkania poszkodowanego podczas oględzin miejsca i przedmiotów związanych z wypadkiem. Przypominamy, że późne zgłoszenie wypadku utrudni przeprowadzenie postępowania powypadkowego i może uniemożliwić przyznanie jednorazowego odszkodowania.

Rolnikom przygotowującym się do tegorocznych zbiorów, w imieniu własnym i wszystkich pracowników KRUS życzę bezpiecznej i satysfakcjonującej pracy oraz doskonałych plonów – szczęść Boże!

Tomasz Nowicki
dyrektor
Oddziału Regionalnego KRUS
w Łodzi

Działania izby rolniczej - lipiec 2020

Posiedzenie Rady Powiatowej IRWŁ w Sieradzu w Hodowli Roślin Kalinowa

Część merytoryczna

Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego wyraża na wniosek gmin opinie w sprawie przekształcenia gruntów leśnych na cele nieleśne i gruntów rolnych na cele nierolnicze.

W dniu 10 lipca 2020r. w imieniu Zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego – Bronisław Węglewski, popierając wnioski zgłoszone przez członków Rady Powiatowej IRWŁ w Opocznie przekazał do rozpatrzenia i dalszej realizacji Prezesowi KRIR – Wiktorowi Szmulewiczowi.

1. Podjęcie działań mających na celu uregulowanie spraw związanych z odbiorem odpadów rolniczych od rolników (folia po balotach, worki po nawozach).

2. Podjęcie działań mających na celu zniesienie obowiązku pomiaru geodezyjnego działki przy zalesieniu części działki (każdy rolnik mógł sam zrobić orientacyjny wyrus na mapce, bez ponoszenia dodatkowych kosztów i podziału działek).

3. Podjęcie działań w sprawie wycofania substancji dikwatu i braku zamienników. Brak zamienników spowoduje, że rolnicy zaczną nadużywać glifosat stosując zwiększone dawki, co przedłoży się na złą jakość produktów.

W dniu 13 lipca 2020r. w imieniu Zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego – Bronisław Węglewski, popierając wnioski zgłoszone przez członków Rady Powiatowej IRWŁ w Łasku przekazał do rozpatrzenia i dalszej realizacji Prezesowi KRIR – Wiktorowi Szmulewiczowi.

1. Ponowne podjęcie działań mających na celu umożliwienie hodowcom drobiu równego traktowania w otrzymaniu dofinansowania w ramach nowego PROW-u. W ramach PROW 2014-2020 przeznaczono znaczne środki finansowe na działania zarówno w sektorze działań informacyjnych i promocyjnych, po-

mocy na inwestycje w gospodarstwach rolnych. Jednak pominięto wsparcie hodowli mniej popularnych na rynku zwierząt gospodarskich takich jak kury, gęsi czy indyki. Delegaci wnioskuje o możliwość skorzystania z działań nowego PROW również przez hodowców kur, gęsi czy indyków.

2. Podjęcie interwencji w sprawie niskich cen skupu mleka.

W dniu 17 lipca 2020r. w imieniu Zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego – Bronisław Węglewski i na wniosek delegatów Rady Powiatowej IRWŁ w Łowiczu zwrócił się do Wojewody Łódzkiego- Tobiasza Bocheńskiego o podjęcie działań w sprawie budowy płotu ochronnego zabezpieczającego przed migracją dzików i rozprzestrzenieniem się wirusa ASF w powiecie łowickim wzdłuż Bolimowskiego Parku Krajobrazowego oraz w powiatach piotrkowskim i tomaszowskim.

W dniu 17 lipca 2020r. w imieniu Zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego – Bronisław Węglewski, popierając wnioski podjęte przez członków Rady Powiatowej IRWŁ w Łowiczu przekazał Prezesowi KRIR – Wiktorowi Szmulewiczowi w celu rozpatrzenia i dalszej realizacji.

1. Podjęć działania w sprawie składek emerytalnych KRUS – umorzona składka powinna się wliczać do dni składkowych.

2. Podjęcie działań w sprawie funkcjonowania funduszy promocyjnych produktów rolnych. Każdy rolnik sprzedający produkty na fakturę odprowadza składkę do jednego z funduszu promocji, w zamian nie widzi żadnych działań ze strony funduszu np. ochrony produktu polskiego.

W omawianym okresie Zarząd IRWŁ wydał opinie do projektu:

- ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich;

- rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Pomoc dla rolników szczególnie dotkniętych kryzysem COVID-19”;

Posiedzenia Rad Powiatowych IRWŁ

W omawianym okresie odbyło się 8 posiedzeń Rad Powiatowych IRWŁ (w dniu 2.07.2020r. w Opocznie, w dniu 3.07.2020r. w Łowiczu, w dniu 7.07.2020r. w Piotrkowie Trybunalskim, w dniu 13.07.2020r. w Sieradzu, w dniu 17.07.2020r. w Brzezinach, w dniu 22.07.2020r. w Poddębicach, w dniu 24.07.2020r. w Bełchatowie, w dniu 30.07.2020 w Skierniewicach).

Podczas posiedzenia Rady Powiatowej IRWŁ w Łowiczu delegaci podjęli uchwałę w sprawie wstąpienia Pana Tomasza Jakuba Dubiela na miejsce członka Rady Powiatowej IRWŁ w Łowiczu Pana Andrzeja Dałka, którego mandat wygasł w wyniku śmierci.

Natomiast w dniu 13 lipca 2020 r. w Hodowli Roślin Kalinowa odbyło się posiedzenie Rady Powiatowej IRWŁ w Sieradzu. Delegaci zwiedzili pola demonstracyjne należące do Hodowli Roślin w Kalinowej na których mogli obejrzyć stare polskie odmiany ziemniaków min.: IRYS, IRGA, PIERWIOSNEK, DALIA, BRYZA, DROP czy AKSAMITKA. W posiedzeniu uczestniczył Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych – Wiktor Szmulewicz, który przedstawił działania podejmowane przez KRIR. Na pozostałych posiedzeniach Rad Powiatowych IRWŁ delegaci rozmawiali o trudnej sytuacji w rolnictwie. **Natomiast przedstawiciele instytucji sektora rolnego przekazali informacje m.in. na temat dopłat bezpośrednich, pomocy rolnikom w ramach tarczy antykryzysowej, oceny stanu sanitarno-weterynaryjnego województwa łódzkiego, zatrudniania cudzoziemców - pracowników sezonowych w gospodarstwach rolnych czasie pandemii.**

KSOW

W dniu 7 lipca 2020r. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Łódzkiego Prezes IRWŁ – Bronisław Węglewski oraz Dyrektor Biura IRWŁ – Jerzy Kuzański podpisali umowę na realizację projektu złożonego w ramach konkursu 4/2020.

Partnerom KSOW, którzy otrzymali wsparcie finansowe gratulacje złożyli Andrzej Górczyński - Członek Zarządu Województwa Łódzkiego, Zbigniew Ziemia - Wicemarszałek Województwa Łódzkiego oraz Małgorzata Sibińska - Zastępca Dyrektora Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego. Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego zorganizuje konferencję dla liderów obszarów wiejskich.

Konferencje, targi

W dniu 5 lipca 2020 r. w Hali Sportowej Szkoły Podstawowej w Buczku - Janusz Wojciechowski komisarz UE ds. rolnictwa spotkał się z rolnikami i mieszkańcami obszarów wiejskich. W spotkaniu również wzięli udział m.in.: Poseł na Sejm RP - Grzegorz Wojciechowski oraz Senator RP - Rafał Ambrozik, Dyrektor Biura IRWŁ – Jerzy Kuzański, Starosta Powiatu Łaskiego – Piotr Wołosz. Moderatorem spotkania był Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego, Wójt Gminy Buczek – Bronisław Węglewski. Tematem spotkania było omówienie spraw związanych z realizacją Wspólnej Polityki Rolnej w nowej perspektywie finansowej UE 2021-2027 oraz korzyści dla polskiego rolnictwa. W trakcie dyskusji komisarz Janusz Wojciechowski odpowiadał na wiele pytań nurtujących rolników.

W dniu 10 lipca 2020r. w Gminnym Ośrodku Kultury w Bedlnie odbyło się pierwsze spotkanie Lokalnych Partnerstw ds. Wody (LPW). W województwie łódzkim do powołania pilotażowego LPW oraz dokonania diagnozy stanu gospodarki wodnej wytypowano powiat kutnowski. Celem spotkania było zaprezentowanie założeń projektu, dyskusja nad planowanymi działaniami a zwłaszcza nad możliwością włączenia poszczególnych instytucji z terenu powiatu kutnowskiego w proces realizacji projektu. Izbę Rolniczą Województwa Łódzkiego reprezentowali delegaci: Konrad Olejniczak, Marcin Szafran, Jan Olesiński oraz pracownik IRWŁ- Magdalena Studzińska.

Inna działalność IRWŁ

- **Biura Powiatowe Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego prowadzą nabór rolników na szkolenia dla użytkowników profesjonalnych z zakresu stosowania środków ochrony roślin. Osoby zainteresowane prosimy o kontakt z miejscowym Biurem Powiatowym IRWŁ.**

- **Delegaci Rad Powiatowych IRWŁ na wniosek gmin uczestniczą w pracach komisji ds. szacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi.**

- **Bezpłatna publikacja Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego miesięcznik „W NOWEJ ROLI”** trafia do rolników, mieszkańców wsi województwa łódzkiego.

- **Prawnik Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego udziela bezpłatnie porad prawnych dla rolników.**

Wszystkie działania, interwencje podejmowane przez Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego oraz informacje na temat sytuacji w rolnictwie są dostępne na stronie internetowej IRWŁ www.izbarolnicza.lodz.pl

Beata Rzewuska

Specjalista ds. organizacji rynków rolnych i szkoleń

Doradca rolno-środowiskowy

Posiedzenie Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Bełchatowskiego

Posiedzenie Rady Powiatowej w Żelowie

W dniu 24 lipca 2020 roku w siedzibie budynku Urzędu Miejskiego w Żelowie w sali konferencyjnej odbyło się pierwsze w tym roku posiedzenie Rady Powiatowej Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego w Bełchatowie. Rada Powiatowa została zaproszona do gminy Żelów. Obrady otworzył Przewodniczący Rady Pan Piotr Kociołek, przywitał delegatów oraz zaproszonych gości: Panią Anetę Mądry – Wiceburmistrz Urzędu Miasta i Gminy w Żelowie, Pana Dominika Szajblera Naczelnika Wydziału Działań Społecznych i Środowiskowych oraz Płatności Bezpośrednich ARiMR w Bełchatowie oraz przedstawiciela Firmy UNIGLOP projektanta planu miejscowego.

Na posiedzeniu omówiono:

1. Wyrażenie opinii dotyczącej zgody na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nie leśne, o powierzchni 2,1618 ha wchodzących w skład obszaru objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Żelów na terenie miasta i gminy Żelów. W odpowiedzi na wniosek Burmistrza Żelowa, Rada Powiatowa Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego Powiatu Bełchatowskiego po zapoznaniu się z dokumentacją oraz opinią pracowników Urzędu Gminy w Żelowie wydaje pozytywną opinię, co do zmiany przeznaczenia tych gruntów. Opinia została podjęta jednogłośnie.
2. Wyrażenie opinii dotyczącej zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klasy III, obejmujących powierzchnie 11,9708 ha wchodzących w skład obszarów objętych projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Żelów na terenie miasta i gminy Żelów. W odpowiedzi na wniosek Burmistrza Żelowa, Rada Powiatowa Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego Powiatu Bełchatowskiego po zapoznaniu się z dokumentacją oraz opinią pracowników Urzędu Gminy w Żelowie wydaje pozytywną opinię, co do zmiany przeznaczenia tych gruntów. Opinia została podjęta jednogłośnie.
3. Informacja na temat realizacji płatności obszarowych oraz pomocy suszowej. Obecny terminarz naborów programów pomocowych oraz stan ich realizacji. BP ARiMR w Bełchatowie.

Łącznie zostało skutecznie złożonych przez osoby fizyczna i prawne deklarujące swoje miejsce zamieszkania/siedzibę w powiecie bełchatowskim 4642 wnioski z czego 4057 zostało złożonych elektronicznie za pomocą formularza geoprzestrzennego (aplikacja eWniosekPlus), 562 Oświadczenia o braku zmian, a także śladowa ilość 23 wniosków papierowych. Wszystkie wnioski zostały już sprawdzone pod względem formalnym i kompletności a w odniesieniu do 1103 zostały zakończone także kontrole administracyjne dopuszczające działki z wnioski do płatności. ARiMR nie prowadzi statystyk w ujęciu powierzchniowym. W przypadku płatności za zazielenienie do gruntów ornych położonych na obszarze uznanym za poszkodowany z powodu kłęski suszy, jaka wystąpiła w 2019 r., za odrębną uprawę (w ramach dywersyfikacji upraw) uznaje się również grunt ugorowany, na którym jest prowadzona produkcja rolna. Za obszar poszkodowany z powodu kłęski suszy, jaka wystąpiła w 2019 r., uznano m.in. cały obszar województwa łódzkiego w tym także powiat bełchatowski. W zakresie utrzymywanie obszarów proekologicznych (obowiązkowe przy powierzchni gruntów ornych powyżej 15ha).

Przewodniczący Rady podziękował Pani Wiceburmistrz Anecie Mądry za zaproszenie do Urzędu Miasta i Gminy w Żelowie i bardzo szczegółowe przedstawienie informacji na temat wydawanych opinii przez naszych delegatów izby.

Na tym zakończono posiedzenie Rady Powiatowej Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego.

Wioleta Rzeźnik
Pracownik BP IRWŁ w Bełchatowie.

Spiszmy się jak na rolników przystało!

Powszechny Spis Rolny 2020

Wraz z rokiem szkolnym – 1 września – rozpocznie się Powszechny Spis Rolny 2020 i trwać będzie do 30 listopada br. Jest to największe i najważniejsze badanie statystyczne rolnictwa. Do uczestnictwa w spisie zobowiązani są wszyscy użytkownicy gospodarstw rolnych (zarówno osoby fizyczne, jak i podmioty gospodarcze). W całej Polsce spisem objętych będzie ponad 1,5 mln gospodarstw rolnych, z czego prawie 135 tys. w województwie łódzkim. Spis rolny jest badaniem obowiązkowym, o czym informuje Ustawa o Statystyce Publicznej z 29 czerwca 1995 roku.

Kierującymi i odpowiedzialnymi za realizację spisu na kraju są kolejno: Generalny Komisarz Spisowy – Prezes GUS, Zastępca Generalnego Komisarza Spisowego – dyrektor Centralnego Biura Spisowego, Wojewódzki Komisarz Spisowy – wojewoda w wojewódzkim biurze spisowym, którego zastępuje dyrektor właściwego w danym województwie Urzędu Statystycznego oraz Gminny Komisarz Spisowy – wójt/burmistrz/prezydent w gminnym biurze spisowym, w każdej gminie w Polsce.

Spisy rolne, realizowane raz na 10 lat, odbędą się w tym roku we wszystkich państwach należących do Unii Europejskiej. Ten obowiązek nakłada na wspólnotę rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE oraz rekomendacje ONZ do spraw Wyżywienia i Rolnictwa (FAO). Polska jako pełnoprawny członek Unii jest zobligowana do przeprowa-

dzenia spisu rolnego, w związku z tym 31 lipca 2019 roku uchwalona została ustawa o Powszechnym Spisie Rolnym.

Wyniki spisu rolnego są jedynym źródłem danych, które pozwalają dokładnie scharakteryzować polskie rolnictwo i pokazać zmiany jakie zaszły od poprzedniego spisu. Dane pozyskane od gospodarstw rolnych służą władzom, zarówno centralnym jak i lokalnym do podejmowania decyzji strategicznych, opartych na analizie danych oraz do prowadzenia konstruktywnej polityki rolnej. Są także punktem wyjścia dla Komisji Europejskiej do określenia wielkości wsparcia Unii Europejskiej dla Polski w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, dzięki którym od wielu lat modernizuje się polskie rolnictwo.

Podczas badania użytkownicy gospodarstw rolnych zobowiązani będą do udzielania dokładnych, wyczerpujących

i zgodnych z prawdą odpowiedzi, dzięki którym możliwe będzie zobrazowanie stanu i rodzaju gospodarstw w danym regionie, ich wielkości, dominującej w nich produkcji/hodowli oraz stosowanych środków ochrony roślin, nawozów czy sprzętu rolniczego. Uzyskane dane pozwolą także na ocenę wpływu rolnictwa na środowisko, krajobraz i zmiany klimatyczne.

Obowiązkową formą zbierania danych w Powszechnym Spisie Rolnym 2020 będzie **samospis internetowy** – przeprowadzony za pośrednictwem interaktywnej aplikacji, dostępnej na stronie internetowej spisrolny.gov.pl, administrowanej przez Główny Urząd Statystyczny – organizatora spisu rolnego. Podczas samospisu internetowego zapewniono intuicyjną obsługę formularza spisowego, a logowanie do aplikacji będzie bezpieczne i możliwe z komputera

oraz telefonu komórkowego mającego połączenie z Internetem. Dla osób, które potrzebować będą pomocy lub którym nie uda się wypełnić formularza internetowego, zostanie uruchomiona infolinia, umożliwiająca telefoniczne dokonanie samospisu poprzez kanał „spisz się przez telefon”. Użytkownicy gospodarstw rolnych, którzy nie dokonają samospisu, nie będą mogli odmówić przekazania danych rachmistrzowi, który się z nimi skontaktuje.

Rachmistrz spisowy, jako funkcjonariusz publiczny, będzie posługiwał się identyfikatorem, który otrzyma przed rozpoczęciem prac spisowych. Identyfikator będzie stanowił jeden z elementów uwierzytelniających rachmistrza. Potwierdzenie tożsamości rachmistrzów spisowych zapewni infolinia spisowa.

Stosowane przez statystykę publiczną narzędzia oraz

procedury w sferze bezpieczeństwa we wszystkich prowadzonych badaniach, zapewniają całkowitą ochronę gromadzonych informacji. Wszystkie dostarczone przez respondentów dane, objęte są tajemnicą statystyczną, co oznacza, że będą należycie i starannie zabezpieczone i nie zostaną nikomu ujawnione. Dodatkowo osoby wykonujące prace spisowe są zobowiązane do przestrzegania tajemnicy statystycznej, a za jej złamanie grożą sankcje łącznie z karą pozbawienia wolności do lat 5. Ponadto dane wynikowe są agregowane, tak by nie była możliwa identyfikacja poszczególnych osób, ani gospodarstw rolnych. Dane pozyskane w Powszechnym Spisie Rolnym udostępnione zostaną jedynie w postaci wynikowych informacji statystycznych.

W związku z przetwarzaniem danych osobowych, w

celu przeprowadzenia spisu rolnego przez służby statystyki publicznej nie będą miały zastosowania niektóre artykuły Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. dotyczącego przetwarzania danych osobowych. Oznacza to, że w przypadku przetwarzania danych osobowych w spisie rolnym osoba, której dane są przetwarzane nie będzie mogła korzystać z prawa: dostępu do przekazanych danych, do sprostowania przekazanych danych, do ograniczenia przetwarzania przekazanych danych oraz prawa do sprzeciwu. Administratorem danych osobowych zebranych w ramach prac spisowych jest Prezes GUS.

Więcej informacji na temat spisu można uzyskać na stronie internetowej www.spisrolny.gov.pl lub dzwoniąc na infolinię GUS: (22) 279 99 99.

Pszenica orkisz

dawniej zapomniana, dziś poszukiwana

Pszenica orkisz (*Triticum aestivum ssp.spelta* L.) jest jednym z najstarszych gatunków pszenicy. Pszenica orkisz rozprzestrzeniła się w Europie już w epoce brązu i była jedną z najważniejszych roślin uprawnych w czasach biblijnych i w okresie cesarstwa rzymskiego. Uprawiano ją w Europie na szerszą skalę jeszcze w drugiej dekadzie XX w., po czym jej znaczenie spadło na rzecz pszenicy zwyczajnej. Duże zapotrzebowanie na zboża konsumpcyjne spowodowało, że rolnicy zaczęli preferować gatunki dające wysokie plony.

W ostatnich latach wzrost zainteresowania pszenicą orkisz jest bezpośrednio związany z dynamicznym rozwojem rolnictwa ekologicznego oraz docenieniem unikatowych walorów smakowych i żywieniowych. Ze względu na postępujące zmiany klimatu i znaczący postęp hodowlany orkisz zyskał na znaczeniu. Orkisz jest jednym z najmniej wymagających zbóż, odpornym na warunki pogodowe, stabilnie plonującym, stwarzającym możliwość uprawy na glebach słabszych. Pszenica orkisz cieszy się coraz większym zainteresowaniem wśród rolników, ze względu na uprawę w warunkach ekstensywnych, szczególnie w gospodarstwach ekologicznych. W porównaniu do odmian pszenicy zwyczajnej pszenica orkisz plonuje nieco słabiej. Cechuje się niewymłacalnym ziarnem, stad po omłocie koniecznym zabiegiem jest dodatkowe odplewienie ziarna. Ziarno orkiszu wykorzystywane jest do produkcji mąki, pieczywa, kaszy, płatków, makaronu i innych wyrobów. Wartość odżywcza orkiszu jest bardzo wysoka. Zawiera bowiem wszystkie podstawowe składniki odżywcze potrzebne człowiekowi, takie jak sacharydy, białka, tłuszcze, witaminy oraz substancje mineralne. Ziarno orkiszu zawiera więcej białka (13–18 proc.) niż ziarno pszenicy zwyczajnej. Jest od nich także bogatsze w lepiej przyswajalny gluten. Ponadto zawiera więcej cynku, miedzi i selenu oraz witamin A i E. Dominującym kwasem tłuszczowym jest wartościowy dla zdrowia kwas linolenowy.

Gatunek ten jest również bogatym źródłem błonnika pokarmowego. W ostatnich latach, ze względu na walory odżywcze produktów wytwarzanych z ziarna orkiszu, wrosło zainteresowanie uprawą tej rośliny. Pszenica orkisz wykazuje dużą odporność na niesprzyjające warunki środowiska, choroby i szkodniki oraz jest konkurencyjna względem chwastów, szczególnie polecana jest do uprawy w gospodarstwach ekologicznych. Znaczna zawartość białka w ziarnie, dobra jakość glutenu, istotnie wyższa w porównaniu do pszenicy zwyczajnej zawartość składników mineralnych (żelazo, cynk, miedź i magnez), duża odporność na niesprzyjające warunki glebowo-klimatyczne oraz niskie wymagania nawozowe przyczyniły się do renesansu tego zboża wśród rolników i naukowców.

Dostępne na polskim rynku odmiany zagraniczne zastąpione zostały odmianami polskimi. Wpis do Krajowego Rejestru oznacza, że odmiana może być uprawiana przez rolników na terenie całego kraju. W roku 2012 zarejestrowano pierwszą odmianę pszenicy orkisz ozimej – Rokosz, natomiast na początku 2020 roku kolejne dwie odmiany SM Amalte i SM Orkus. W ostatnich trzech latach nie było plantacji nasiennych z zarejestrowanymi odmianami pszenicy orkisz ozimej, niewielkie znaczenie w nasiennictwie miało natomiast kilka odmian ze Wspólnotowego katalogu odmian roślin rolniczych (CCA). Doświadczenia z pszenicą orkisz ozimą prowadzone są na jednym, przeciętnym poziomie agrotechniki (bez stosowania fungicydów i regulatorów wzrostu), co pozwala ocenić przydatność odmian do uprawy integrowanej i częściowo także ekologicznej.

Charakterystyka odmian pszenicy orkisz ozimej wpisanych do Krajowego rejestru w roku 2020

SM Amalte

Plon ziarna brutto (z kłoskami) oraz plon ziarna netto większy odpowiednio o 17% i 9% w porównaniu do wzorcowej odmiany Rokosz. Zimotrwałość mała (3,0°).

Odporność na rdzę brunatną – zbliżona do odmiany Rokosz, na choroby podstawy źdźbła i mączniaka prawdziwego – większa, a na brunatną plamistość liści i septoriozy liści – mniejsza. Rośliny o podobnej wysokości, odporność na wyleganie mniejsza, a termin kłoszenia i dojrzewania wcześniejszy niż wzorca. W porównaniu do odmiany Rokosz zawartość białka i wskaźnik sedymentacyjny SDS – większe, natomiast gęstość w stanie zsylnym, liczba opadania i ilość glutenu – mniejsza. Masa 1000 ziaren zbliżona do wzorca. Tolerancja na zakwaszenie gleby mała.

SM Orkus

Plon ziarna brutto (z kłoskami) większy o 6%, a plon ziarna netto mniejszy o 2% w porównaniu do wzorcowej odmiany Rokosz. Zimotrwałość mała do bardzo małej (2,0°). Odporność na choroby podstawy źdźbła, rdzę brunatną i septoriozy liści – zbliżona do odmiany Rokosz, na mączniaka prawdziwego i brunatną plamistość liści – większa. Rośliny wyższe, odporność na wyleganie wyraźnie mniejsza, a termin kłoszenia i dojrzewania zbliżony do wzorca. W porównaniu do odmiany Rokosz gęstość w stanie zsylnym – mniejsza, liczba opadania – wyraźnie mniejsza, masa 1000 ziaren, wskaźnik sedymentacyjny SDS i ilość glutenu – większe, a zawartość białka – wyraźnie większa. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

Badania nad odmianą jarą orkiszu naukowcy z Katedry Hodowli Roślin i Nasiennictwa Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie rozpoczęli w 1999 r. a zakończyli dopiero po 16 latach, kiedy to w lutym 2015 roku odmiana została wpisana do Krajowego Rejestru Odmian w COBORU w Słupi Wielkiej. Zespół naukowców, oprócz prof. dr hab. Mariana Wiwarta, stanowili dr hab. Elżbieta Suchowilska, dr hab. Danuta Packa i mgr Teresa Bierkowska. Olsztyńscy naukowcy potwierdzili w swych badaniach, że orkisz jary ma lepszą jakość niż powszechnie uprawiany orkisz ozimy. Zda-

niem profesora „zawiera on więcej glutenu, białka, substancji mineralnych takich jak żelazo, cynk i miedź. Jest to zboże wartościowe dla człowieka. Poza tym, co bardzo ważne dla hodowców i dla konsumentów jest to zboże odporne na grzyby chorobotwórcze, nie wymaga więc stosowania chemicznej ochrony roślin”. Plon z uprawy orkiszu jarego jest niższy niż z ozimego. W warunkach polskich z ha uprawy orkiszu ozimego osiąga się od 4,5 tony do 5 ton, podczas gdy z jarego uzyskuje się 20-30 proc. mniej. „Myślę, że odmianą jarą orkiszu będą zainteresowani przede wszystkim rolnicy - ekolodzy, którzy prowadzą swoje uprawy w warunkach zrównoważonej produkcji” - ocenił prof. Wiwart.

Podstawowym problemem przy uprawie orkiszu jest, że jest on niewymłaczalny - trudno jest oddzielić ziarno od plew. Przekonuje ona, że orkisz i produkty, które z niego powstają, czyli mąka, kasza, makarony czy płatki są zalecane osobom, które cierpią na tzw. choroby cywilizacyjne. Produkty orkiszowe obniżają poziom cukru i cholesterolu we krwi. Orkisz zawiera także antyoksydanty, czyli związki usuwające z organizmu wolne rodniki. Dojrzały orkisz zawiera znaczne ilości kwasu krzemowego, ważnego dla skóry, włosów i paznokci, wzmacnia aktywność mózgu i koncentracji, a cynk pomocny jest w chorobach wątroby. Te są odpowiedzialne za starzenie się organizmu oraz powstanie chorób nowotworowych.

Charakterystyka odmian pszenicy orkisz jarej

Wirtas

Odmianę wyhodował Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie. Do KR została wpisana w 2015 roku. Odmiana ta jest odporna na niekorzystne warunki atmosferyczne i choroby grzybowe. Odmiana przeznaczona do produkcji makaronu i innych przetworów zbożowych. Podobnie jak inne odmiany tego gatunku jest forma oścista. Odporność na mączniaka prawdziwego – duża, na rdzę brunatną, rdzę żółtą, brunatną plamistość liści, septoriozy liści i septoriozę plew – średnia, na fuzariozę kłosów – dość mała. Rośliny wysokie, o małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość mała, wyrównanie dość słabe, gęstość w stanie zsypanym średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

Ważniejsze cechy rolnicze odmian

Cecha	Jednostka	Rokosz	SM Amalte	SM Orkus
1	2	3	4	5
Zimotrwałość	skala 9°	4	3	2
Reakcja na Al ⁺⁺⁺	%	35	44	48
Choroby podstawy źdźbła (kompleks)	skala 9°	8,6	9,0	8,7
Mączniak prawdziwy	skala 9°	6,6	6,8	7,1
Rdza brunatna	skala 9°	7,2	7,3	7,3
Brunatna plamistość liści	skala 9°	6,9	6,3	7,5
Septoriozy liści	skala 9°	6,7	6,1	6,8
Wysokość roślin	cm	110	107	125
Wyleganie	skala 9°	7,6	7,2	6,1
Kłoszenie	liczba dni	151	149	151
Dojrzałość pełna	liczba dni	199	197	198
Masa 1000 ziaren	g	42,5	42,2	45,7

Kol. 1: reakcja odmian na Al⁺⁺⁺ – większa wartość oznacza większą tolerancję na zakwaszenie gleby; septoriozy liści – *Septoria tritici*, *Stagonospora nodorum*

Kuiavia

Hodowcą odmiany jest Przedsiębiorstwo Nasienne ROLNAS sp. z o.o. Jest to najnowsza odmiana orkiszu – wpisana do KR w 2018 roku. Odporność na choroby podstawy źdźbła, rdzę brunatną, brunatną plamistość liści i septoriozy liści i mączniaka prawdziwego – średnia. Rośliny średniej wysokości, o małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren średnia, wyrównanie dość słabe, gęstość w stanie zsypanym duża, dość dużym wskaźnikiem sedymentacji SDS, dużą zawartością białka i glutenu. Kuiavia wykazuje przeciętną tolerancję na zakwaszenie gleby.

Źródła MRiRW podają: Czerkieska mąka orkiszowa to produkt wpisany w dniu 25 marca 2008 na listę produktów tradycyjnych w kategorii Warzywa

i owoce w woj. świętokrzyskim.

Słów kilka o tradycji: *Jasień to miejscowość o długiej tradycji. Niegdyś miejscowość nosiła nazwę Czerkiesy, co podobno miało związek z kaukaskim ludem zwanym Czerkiesami. W większości występują tu ziemie słabe klasy VI nazywane często przez miejscowych mieszkańców „rupec”, czyli ziemia zmieszana z kamieniami. Większość mieszkańców Jasienia żyje z pola. Jest tu bardzo dużo lasów, są również liczne źródła, przepływa także rzeka Czarna. Woda jest bardzo czysta, żyją tu bobry, raki, szczeżuje oraz małże wodne. W Jasieniu od niepamiętnych czasów uprawiano pszenicę orkisz. Jest to zboże o małych wymaganiach nawozowych, które udaje się na najszabszych klasach gleb. Lubi gleby wapienne, a takie właśnie występują w Jasieniu. Orkisz jest prastarą odmianą pszenicy, bardzo popularną w średniowieczu, która na przestrzeni wieków została zastąpiona gatunkami wydajniejszymi i łatwiejszymi w uprawie. Obecnie obserwujemy powrót orkiszu do naszej diety ze względu na jego korzystny wpływ na organizm. Uważany jest za bardzo skuteczny naturalny lek, pomagający odtruc organizm. Wspomaga odchudzanie, leczy cukrzycę oraz łatwo i skutecznie odmładza. Orkisz wzmacnia ciało, jest pomocny w stanach zmęczenia czy wyczerpania. Dieta orkiszowa obniża poziom cholesterolu we krwi, zapobiega kamicy żółciowej, zmniejsza zapotrzebowanie na insulinę. Orkisz to wysokowartościowy gatunek zboża, bardzo odporny na warunki klimatyczne i choroby, nie wymaga stosowania nawozów ani środków ochrony roślin. Mocna łuska, która otacza ziarno, skutecznie zabezpiecza przed skażeniem z atmosfery, a nawet przed promieniowaniem radioaktywnym. Tutejsi mieszkańcy byli przekonani do wysokiej wartości mąki orkiszowej i uprawiali ją głównie na własne potrzeby. Dokumentami potwierdzającymi, że w Jasieniu i jej okolicach pielęgnowano tradycję uprawiania pszenicy orkisz są wywiady przeprowadzone wśród najstarszych mieszkańców tego obszaru.*

Iwona Michalska
COBORU Stacja Doświadczalna
Oceny Odmian w Sulejowie
www.sulejow.coboru.gov.pl

Platforma Sygnalizacji Agrofagów

użyteczne narzędzie nie tylko na czasy pandemii

Od 1 marca 2020 roku Platformę Sygnalizacji Agrofagów odwiedziło ponad 30 000 osób. Największy wzrost popularności odnotowano w maju, kiedy witrynę www.agrofagi.com.pl odwiedziło 11,5 tys. osób, ponad 2 tysiące więcej niż w kwietniu. Dane te dowodzą, że polscy rolnicy poszukują rzetelnych, a przede wszystkim aktualnych informacji na temat potencjalnych zagrożeń dla ich upraw.

350 punktów obserwacyjnych w całej Polsce to ważne zaplecze informacyjne, dzięki któremu każdego roku na Platformie Sygnalizacji Agrofagów pojawia się blisko 1 000 informacji o stwierdzonych zagrożeniach dla upraw rolniczych. Monitorowaniem objętych jest 6 upraw (pszenica ozima, rzepak ozimy, kukurydza, burak cukrowy, ziemniak, bobowate grubonasienne). Pszenica ozima, rzepak ozimy i kukurydza to najczęściej obserwowane przez zespół sygnalizatorów plantacje.

„W tym roku mieliśmy sytuację podwójnie wyjątkową. Z jednej strony aktywność agrofagów była większa niż zazwyczaj lub zaczynała się wcześniej, gdyż praktycznie nie było zimy, z drugiej – z powodu pandemii platforma okazała się bezpiecznym narzędziem transferu wiedzy” – mówi dr hab. Anna Tratwal, kierownik Zakładu Monitorowania i Sygnalizacji Agrofagów w Instytucie Ochrony Roślin – PIB w Poznaniu, profesor IOR – PIB, zarządzająca platformą. „Ponad 20% użytkowników Platformy Sygnalizacji Agrofagów to osoby, które w tym czasie odwie-

dziły naszą stronę co najmniej dwukrotnie. To dowód, że pozyskane tu informacje były przydatne” – podkreśla.

Poza wynikami systematycznych obserwacji, w okresie od marca do lipca zamieszczane były dodatkowe komunikaty o stwierdzonych zagrożeniach dla upraw. Najwięcej komunikatów Platformy Sygnalizacji Agrofagów dotyczyło upraw rzepaku oraz zbóż, które w różnym stopniu atakowane były przez agrofagi w okresach wiosennej suszy i późniejszych nadmiernych opadów atmosferycznych. Informacje takie pojawiają się cyklicznie, uzupełniając prowadzoną w terenie sygnalizację dla stale monitorowanych punktów.

W związku z ograniczeniami w dostępie do środków ochrony roślin, które wynikały z ogólnoświatowej epidemii koronawirusa i przerw w imporcie substancji czynnych produkowanych w większości w Azji, trzeba było dostosować do obecnej sytuacji także metodyki integrowanej produkcji i metodyki integrowanej ochrony roślin udostępniane na platformie. Obecnie na stronie

zamieszczone są: metodyki integrowanej produkcji (ok. 150), metodyki integrowanej ochrony (z podziałem na wersje dla rolników i doradców) oraz „Poradniki Sygnalizatora”.

Liczba odwiedzających Platformę Sygnalizacji Agrofagów nie odzwierciedla jej rzeczywistego wpływu na polskie rolnictwo. Ze strony bowiem w dużej mierze korzystają również doradcy rolni, którzy następnie tę wiedzę przekazują dalej.

„Trudno jest oszacować, do ilu rolników trafia wiedza przekazywana przez doradców, jednak z pewnością odsetek ich jest wysoki. Dlatego nie będzie nadinterpretacją stwierdzenie, że Platforma Sygnalizacji Agrofagów faktycznie pomaga prowadzić rolnictwo oparte na integrowanej ochronie roślin, i że należy tę formę bezpośredniego transferu informacji upowszechniać i rozwijać, tak aby była jeszcze bardziej dostępna” – dodaje dr Anna Tratwal, zarządzająca Platformą Sygnalizacji Agrofagów.

dr hab. Henryk Ratajkiewicz, katedra Entomologii i Ochrony Środowiska, wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

Platforma Sygnalizacji Agrofagów niewątpliwie dobrze służy rolnikom i ogrodnikom w osiągnięciu lepszych wyników w produkcji, ponieważ jest bardzo użytecznym narzędziem stworzonym do realizacji założeń integrowanej ochrony roślin, wynikających z rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (z dnia 18 kwietnia 2013 r.) w sprawie wymagań integrowanej ochrony roślin, a także Krajowego Planu Działania na rzecz ograniczenia ryzyka związanego ze stosowaniem

środków ochrony.

Na podkreślenie zasługuje zwłaszcza to, że Platforma Sygnalizacji Agrofagów obejmuje całościowo zagadnienia dotyczące ochrony roślin uprawnych i udostępnia je w jednym miejscu. Powstała dzięki zaangażowaniu i dobrej współpracy wielu instytucji naukowych oraz branżowych, co niewątpliwie gwarantuje profesjonalizm i podnosi jej prestiż. Dostarcza więc rolnikom i zainteresowanym partnerom cennych informacji z zakresu szeroko pojętej integrowanej produkcji i ochrony upraw rolniczych i ogrodniczych.

Platforma jest na bieżąco aktualizowana, a w zakresie sygnalizacji agrofagów i systemów wspomagania

decyzji dostarcza narzędzi, które dają możliwość oceny sytuacji fitosanitarnej dla konkretnych lokalizacji. Takie działania i łatwo dostępna wiedza przyczyniają się do poprawy rentowności produkcji rolniczej na poziomie gospodarstwa, a wykonywanie zabiegów z użyciem środków ochrony roślin staje się coraz bardziej racjonalne.

Platforma została uruchomiona zaledwie kilka lat temu i szybko zdobyła licznych użytkowników. Cieszy się również powodzeniem wśród studentów, gdyż udostępnia bardzo dobrze przygotowane materiały dotyczące ochrony roślin, które przydają się do realizacji prowadzonych przez studentów projektów.

Lidia Spychalska – Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, powiat Pleszew

Przez wiele lat rolnicy byli zmuszeni do prowadzenia samodzielnej obserwacji występowania agrofagów na swoich uprawach. Na podstawie tych obserwacji, często intuicyjnie, dobierali środki ochrony roślin, starając się optymalizować ich użycie. Jednak w natłoku codziennych, gospodarskich zajęć nie było to wcale łatwe zadanie, tym

bardziej, że nie zawsze byli pewni słuszności podjętych decyzji. Platforma Sygnalizacji Agrofagów odciąża rolników w tym zakresie – dostarczając sprawdzone informacje i gotowe rozwiązania dla zaistniałych sytuacji.

Ważnym aspektem funkcjonowania platformy jest cykliczność obserwacji, co umożliwia stosowanie adekwatnej ochrony przez cały okres wegetacyjny danej rośliny. Dla nas, doradców, narzędzie to okazało się niezwykle

przydatne, zwłaszcza w czasie izolacji spowodowanej epidemią koronawirusa. Niezbędne informacje były bowiem przekazywane online, a więc w najbezpieczniejszej z możliwych form. Dostęp do tych danych za pośrednictwem strony internetowej ułatwił nam w tym okresie pracę – mogliśmy w bezpieczny sposób zdobywać informacje i opracowywać je na potrzeby rolników, którym doradzamy.

Platforma Sygnalizacji Agrofagów (www.agrofagi.com.pl) to portal stworzony przez Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu we współpracy z Instytutem Ogrodnictwa w Skierniewicach

oraz Instytutem Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowym Instytutem Badawczym w Puławach. Narzędzie to umożliwia wszystkim zainteresowanym jednostkom administracji państwowej, jednostkom doradczym,

naukowym, jak również firmom i organizacjom branżowym oraz rolnikom szeroką i spójną współpracę w obszarze ochrony roślin.

Bieda w ulach

Praktycznie minął już sezon pszczelarski, więc czas na podsumowanie tego roku. Jak wszyscy wiemy wiosna była bardzo niekorzystna dla rozwoju rodzin pszczelich. Bardzo sucha i chłodna aura spowodowała, że większość roślin kwitnących w tym okresie nektarowała bardzo słabo, a zimno ograniczało loty pszczoł. Pszczelarze utracili pierwsze pożytki z wierzby, mniszka, klonu i liczyliśmy na dobry zbiór miodu z rzepaku, ale ten też słabo nektarował. Początek czerwca przyniósł lepszą pogodę zakwitła akacja i pszczoły ruszyły do pracy. W sercu pszczelarzy wstąpiła nadzieja, że może nie będzie tak źle bo przed nami jeszcze lipa. Niestety i lipa nie dała w tym roku nektaru i miodu było mało. Szacunkowo określamy, że tegoroczne zbiory miodu będą na poziomie jednej trzeciej przeciętnej ilości z lat ubiegłych. Oceniamy, że jeśli sytuacja hydrologiczna się nie zmieni kolejne lata mogą nie być wcale lepsze i miód stanie się towarem luksusowym, a co za tym idzie sytuacja pszczelarzy będzie się systematycznie pogarszać. Na sytuację pszczelarzy miał też negatywny wpływ zimny maj, wszyscy którzy w tym czasie utworzyli nowe rodziny i poddali nieunasione matki musieli poddawać je dwu lub trzy-

krotnie bo niebyło kilku pogodnych dni aby matki wykonały loty godowe. Zmiany w pogodzie niosą z sobą ogromne wyzwania nie tylko dla pszczelarzy, ale dla nas wszystkich, bo brak zapylaczy to coraz niższe plony i nie da się ich w inny sposób zastąpić by poprawić sytuację. Dlatego wszyscy musimy starać się poprawić sytuację już dziś. Powiecie: łatwo powiedzieć, ale modne ostatnio łąki kwietne są drogie w założeniu i wcale nie muszą się przyjąć na naszej działce. Dlatego najlepiej pozostawić to naturze, gwarantuję że bardzo szybko pojawią się na niekoszonych trawnikach różne zioła, których już dawno tam nie było i trawnik pokryje się masą kolorowych kwiatów. Poprawią nie tylko pastwisko dla owadów ale także bilans wodny, bo taka łąka nie wyschnie natychmiast po deszczu. **Działań które możemy podjąć jest znacznie więcej i wcale nie muszą one łączyć się z dużymi nakładami finansowymi, zależą one tylko od naszej inwencji i dobrej woli. I jeszcze apel do wszystkich rolników: jeśli macie kawałek nieużytków pozostawcie je Przyrodzie niech ona sama tam sieje i zbiera.**

Na posesji Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

przy ulicy Beskidzkiej wiosną stanęły cztery nowe ule typu dadant z pszczołami rasy Krainka. Ule postawiło współpracujące z Izbą Rolniczą Stowarzyszenie Pszczelarzy Ziemi Łódzkiej. Ulami opiekują się Panowie Andrzej Kołuda Prezes SPZŁ i Piotr Kociołek Przewodniczący Rady Powiatowej IRWŁ w Bełchatowie. Rodziny mieszkają w ulach zbudowanych z pojedynczej deski sosnowej i prowadzone są w ekologicznej technologii przyjaznej pszczołom, a miód zbierają z okolicznych działek, gdzie gospodarzem jest Pani Natura. W zasięgu lotu pszczoł są także okoliczne pola gdzie w tym roku zasiana była gryka na powierzchni 25 ha. Obserwując pracę pszczoł w tym miejscu przez cały sezon planujemy powiększenie pasieki o kolejne ule, z nadzieją że pogoda w następnym roku będzie bardziej łaskawa i sprzyjająca pszczołom.

autorzy:

Andrzej Kołuda SPZŁ

Piotr Kociołek IRWŁ

BEZPIECZNA PODRÓŻ z TUW-em

Od dnia 1 lipca 2019 r. zostało wprowadzone do oferty Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” nowe ubezpieczenie „Bezpieczna Podróż z TUW-em”. Umowa ubezpieczenia „Bezpieczna Podróż z TUW-em” oferowana przez Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” przeznaczona jest dla osób fizycznych udających się w podróż poza granice terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i kraj zamieszkania Ubezpieczonego. Umowa ubezpieczenia „Bezpieczna Podróż z TUW-em” zapewnia całodobowe, kompleksowe wsparcie w każdym miejscu na Świecie w nagłych sytuacjach. Umowa ubezpieczenia może być zawarta w formie umowy indywidualnej, umowy grupowej lub umowy rodzinnej.

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” oferuje do wyboru cztery warianty ubezpieczenia: MINI, STANDARD, KOMPLEKS, VIP różniące się między sobą sumami ubezpieczenia oraz sumami gwarancyjnymi, natomiast podstawowy zakres ubezpieczenia jest jednakowy dla każdego z wariantów. Każdy z czterech wariantów można rozszerzyć o dodatkowe ryzyka.

Tym samym Ubezpieczający może dostosować zakres ochrony ubezpieczeniowej do swoich wymagań i potrzeb oraz podjąć decyzję, który z wariantów ochrony ubezpieczeniowej będzie najbardziej spełniał jego oczekiwania.

Przedmiotem umowy ubezpieczenia „Bezpieczna Podróż z TUW-em” w każdym z czterech wariantów jest ubezpieczenie:

- kosztów leczenia i assistance,
- następstw nieszczęśliwych wypadków,
- odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym,
- bagażu podróżnego.

Wychodząc naprzeciw podróżującym, którzy coraz częściej dzielą czas odpoczynku między błogim wypoczynkiem i uprawianiem sportów, Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej umożliwia rozszerzenie zakresu ubezpieczenia w każdym z czterech wariantów ubezpieczenia o ryzyka związane z uprawianiem sportów zimowych i uprawianiem sportów ekstremalnych, które zapewniają ochronę w zakresie NNW, a także chronią przed wysokimi kosztami leczenia.

Oprócz podróży w celach wypoczynkowych, Klienci coraz częściej poszukują pracy poza granicami kraju, więc Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” w podstawowym zakresie umowy ubezpieczenia „Bezpieczna Podróż z TUW-em” obejmuje ochroną ubezpieczeniową wykonywanie pracy umysłowej, a po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej także wykonywanie pracy fizycznej.

Przedmiotem ubezpieczenia kosztów leczenia jest ryzyko nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczonego zaistniałych podczas podróży. Zakresem ubezpieczenia kosztów leczenia objęta jest organizacja pomocy medycznej oraz pokrycie kosztów tej pomocy, obejmujących m.in.: koszty hospitalizacji i leczenia ambulatoryjnego Ubezpieczonego, koszty wizyt lekarskich i koszty badań pomocniczych, koszty transportu do placówki medycznej lub między placówkami, koszty zakupu lekarstw i środków opatrunkowych, transport Ubezpieczonego do kraju zamieszkania, transport zwłok Ubezpieczonego.

W ramach ubezpieczenia assistance Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” organizuje usługi assistance i pokrywa ich koszt w okresie ubezpieczenia podczas podróży Ubezpieczonego. Zakresem ubezpieczenia assistance objęte są m.in. następujące usługi: przedłużenie ochrony ubezpieczeniowej do 48h w przypadku opóźnienia powrotu Ubezpieczonego w wyniku awarii lub odwołania środka transportu oraz zdarzenia losowego, pokrycie kosztów po-

szukiwań i ratownictwa, pomoc psychologa po akcji ratowniczej, całodobowy dyżur telefoniczny, pomoc tłumacza w związku z pomocą medyczną, pomoc prawna, pomoc w przypadku utraty środków płatniczych i dokumentów, pomoc w przypadku przekazania kaucji, opieka nad niepełnoletnimi dziećmi, transport członka rodziny Ubezpieczonego, kontynuacja podróży Ubezpieczonego. Ubezpieczenie assistance obejmuje również usługi z zakresu pomocy domowej oraz z zakresu usług pogrzebowych na terenie RP.

Przedmiotem ubezpieczenia są następstwa nieszczęśliwych wypadków Ubezpieczonego polegające na wystąpieniu i ujawnieniu urazu ciała w wyniku nieszczęśliwego wypadku objętego odpowiedzialnością Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” oraz śmierci Ubezpieczonego w wyniku nieszczęśliwego wypadku. Wysokość świadczeń z tytułu urazów ciała została określona w Tabeli zawartej w Ogólnych warunkach ubezpieczenia „Bezpieczna Podróż z TUW-em”- jako procent sumy ubezpieczenia. W razie śmierci Ubezpieczonego na skutek nieszczęśliwego wypadku, przed upływem 12 miesięcy od daty jego wystąpienia, wypłacane jest świadczenie w wysokości sumy ubezpieczenia.

Warto zwrócić uwagę, że w zakresie ubezpieczenia kosztów leczenia i assistance oraz następstw nieszczęśliwych wypadków Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” ponosi odpowiedzialność za koszty leczenia zdarzeń będących następstwem zaostżenia lub powikłania chorób przewlekłych.

Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego podczas podróży w związku z czynami niedozwolonymi za szkody wyrządzone osobom trzecim w związku z wykonywaniem czynności życia prywatnego. Oznacza to, że ochroną ubezpieczeniową objęte są zarówno szkody na osobie jak i szkody rzeczowe powstałe z winy Ubezpieczonego podczas czynności wykonywanych w trakcie podróży np. potrącenie osoby trzeciej podczas jazdy na rowerze lub nartach na skutek niewystarczającej ostrożności, pogryzienie przez psa zabranego ze sobą w podróż, nieumyślne szkody w mieniu osób trzecich podczas wyjazdów.

W ramach ubezpieczenia bagażu podróżnego przedmiotem ubezpieczenia jest bagaż podróżny: walizy, torby, plecaki, paczki wraz z ich zawartością w postaci odzieży i rzeczy osobistych należących do Ubezpieczonego oraz sprzęt sportowy od ryzyka utraty, zniszczenia bądź uszkodzenia podczas podróży w wyniku: zdarzeń losowych, prowadzenia akcji ratowniczej, kradzieży, zaginięcia, wypadku w komunikacji lądowej, powietrznej lub wodnej, rozboju, kradzieży z włamaniem. W ramach ubezpieczenia bagażu pokrywane są również koszty zakupu przedmiotów pierwszej potrzeby, takich jak odzież czy przybory toaletowe w przypadku udokumentowanego opóźnienia w dostarczeniu przez przewoźnika bagażu o co najmniej 4 godziny.

Planując wyjazd i kupując wycieczkę nie zawsze jesteśmy w stanie wszystko przewidzieć i zdarzają się sytuacje w życiu, które potrafią zniszczyć nawet najlepsze plany urlopowe. Dla osób które chcą czuć się bezpiecznie i mieć wszystko pod kontrolą Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” oferuje po opłaceniu dodatkowej składki ubezpieczeniowej możliwość rozszerzenia zakresu ochrony ubezpieczeniowej o ubezpieczenie kosztów rezygnacji z wyjazdu i skrócenia uczestnictwa w imprezie. Przedmiotem ubezpieczenia są koszty rezygnacji z wyjazdu, co oznacza koszty, jakimi Ubezpieczony zostałby obciążony przez organizatora wyjazdu, w przypadku rezygnacji przez Ubezpieczonego z uczestnictwa w imprezie lub rezygnacji przez Ubezpieczonego z noclegu lub rezygnacji przez Ubezpieczonego z biletu, przed datą rozpoczęcia wyjazdu wskazaną w umowie ubezpieczenia.

W zakresie likwidacji szkód pakiet obsługiwany jest przez firmę Mondial Assistance, z którą Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” współpracuje już w zakresie dom assistance oraz auto assistance, a która gwarantuje bezgotówkową likwidację szkód za granicą na bardzo wysokim poziomie.

Umowa ubezpieczenia „Bezpieczna Podróż z TUW-em” gwarantuje Ubezpieczonym przede wszystkim możliwość kompleksowej ochrony ubezpieczeniowej w każdym miejscu na Świecie. Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” oferuje szeroką i zróżnicowaną ochronę ubezpieczeniową, która pozwala na precyzyjne dopasowanie wybranego zakresu ubezpieczenia do zróżnicowanych oczekiwań i potrzeb klientów.

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” posiada wyspecjalizowaną sieć jednostek na terenie RP, do których zaprasza w celu poznania oferty i zawarcia umowy ubezpieczenia. Adresy jednostek dostępne na stronie internetowej www.tuw.pl.

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
T U W

Województwo łódzkie:

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” Biuro Regionalne w Łodzi, ul. Swojska 4, 91-342 Łódź, tel. 42 640-69-80, lodz@tuw.pl

*Informacja stanowi materiał promocyjny Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” z siedzibą: 02-793 Warszawa, ul. H. Raabego 13

ŚWIEŻE I ZDROWE BO ZE ZJAZDOWEJ

Maliny

Maliny są jednymi z najpopularniejszych owoców jagodowych w Europie, a Polska jest ich największym europejskim producentem. Cenimy je za smak oraz właściwości prozdrowotne – zawierają polifenole i witaminy, w szczególności witaminę C. Ostatnie badania naukowe wskazują, że również liście maliny są bogatym źródłem związków bioaktywnych o silnych właściwościach przeciwnowotworowych i przeciwzapalnych.

Malina właściwa (*Rubus ideaus*) należy do rodziny Rosaceae. Rośnie w wielu regionach Azji oraz w niemal całej Europie. Jest rośliną wieloletnią odporną na mrozy, uprawianą na żyznych i bogatych w składniki mineralne glebach o lekko kwaśnym odczynie. Owoce malin są jednym z najlepszych źródeł związków polifenolowych (flawonoidów i kwasów fenolowych o silnych właściwościach przeciwutleniających i przeciwzapalnych) w diecie człowieka. Polifenole wraz z witaminą C, w którą również bogate są maliny, neutralizując wolne rodniki, zapobiegają występowaniu wielu poważnych schorzeń w tym m.in. miażdżycy, nowotworów czy chorób neurodegeneracyjnych (Parkinson, Alzheimer).

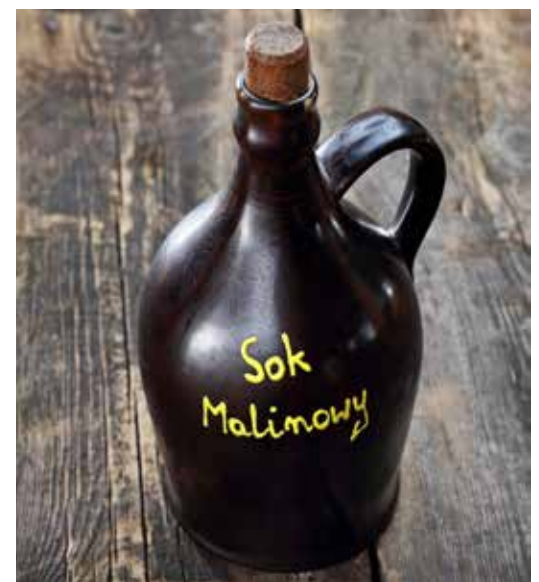
Charakterystyczny smak malin wynika z koncentracji witaminy C, cukrów i kwasów organicznych. Na ich

obecność mają wpływ zarówno warunki środowiskowe, agrotechniczne, jak i pogoda czy czas zbioru. Owoce odmian letnich (np. 'Laszka', 'Glen Ample', 'Glen Fine') i jesiennych (np. 'Polka', 'Pokusa') różnią się od siebie składem chemicznym, a także nieznacznie smakiem i wyglądem.

Właściwości odżywcze mają nie tylko owoce, ale także liście malin. Badania dowodzą, że zawartość związków biologicznie czynnych w owocach i liściach kształtuje się na podobnym poziomie. Liście również zawierają duże ilości polifenoli i mogą służyć jako źródło naturalnych przeciwutleniaczy do zastosowań medycznych i farmakologicznych. Bogate są w kwasy fenolowe, takie jak: kwas chlorogenowy, galusowy, ferulowy, kawowy, elagowy i salicylowy. Na szczególną uwagę zasługują dwa ostatnie, które wspomagają organizm w walce z chorobami sercowo-naczyniowymi, stanami zapalnymi i nowotworami. Nie wszyscy wiedzą, że popularna aspiryna jest syntetyczną pochodną występującego w roślinach kwasu salicylowego.

Maliny wykorzystuje się też oczywiście w kuchni. Naj-

częściej jemy je surowe, jako przekąskę, można również przygotować z nich sok lub dżem. Napary z liści malin mogą być stosowane w profilaktyce i leczeniu infekcji wirusowych, stanów zapalnych, cukrzycy i zaburzeń widzenia.

SOK MALINOWY Z KSYLITOLEM

Składniki:

- Maliny 1 kg
- Ksylitol - 1 szklanka (ok. 300g)
- Woda - pół szklanki

Przygotowanie: Maliny wspanać do garnka, zasypać ksylitolem i zalać 1/2 szklanki wody. Gotować ok. 20 min. co chwilę mieszając drewnianą łyżką. Poczekać do ostygnięcia. Następnie sok przelać przez gęste sito i rozlać do butelek. Zakręcić i odstawić do ostudzenia.

Źródło: www.akademiadobregosmaku.sggw.pl

Łódzki Rynek Hurtowy Zjazdowa S.A.

ul. Budy 4 91-610 Łódź tel.: 42 650 87 02 marketing@zjazdowa.com.pl

OFERTA SPECJALNA

DLA MIESZKAŃCÓW POLSKIEJ WSI

mojaWies
mojaPolska

Dołącz do programu „mojaWies”

i skorzystaj z dodatkowego rabatu na zakup nowego samochodu marki Ford.

W naszej ofercie można znaleźć zarówno samochody **osobowe**, jak i **użytkowe**.

Wybierz swój model i kup ze specjalnym rabatem aż do 14%!

FORD KUGA

-12%

TYLKO DLA CZŁONKÓW
Programu „mojaWies”

Wejdź na www.mojaWies.pl lub zadzwoń 800 007 444 i dowiedz się więcej!

